

הרומנטיקה כותבת את עצמה

על אהבות ילדות, ועל סופרת שמושפעת מהן עד היום

פורסם בכתב העת המקוון "הפנקס", 14.2.2020

"אני אוהבת את X. כשהוא נתקל במבטי אני כל כך מסמיקה שיש לי חשק לבכות." המשפט הזה לא נלקח מתוך אחד הרומנים הרומנטיים שגודשים בשנים האחרונות את מדפי חנויות הספרים, אלא מתוך היומן שלי, היומן שכתבתי בגיל תשע-עשר, כשחשבתי שראוי לילדה לנהל יומן. (בהשפעת אנה פרנק, כמובן, שאהבתה לפֶטֶר הסעירה אותי לא פחות מסופה הטרגי).

אני זוכרת היטב את האהבה שלי ל-X. למעשה, האהבה הזאת חיה בזיכרוני עד כדי כך, שעד היום אני מעדיפה שלא להסגיר בפומבי מיהו אותו X שכלפיו היו לי רגשות גועשים ודרמטיים כל כך. בקרוב תהיה לכולנו פגישת מחזור – לכבוד הגיענו לגיל חמישים – ואני לא לגמרי בטוחה שאני רוצה להסמיק ככה שוב.

כי כאלה הן האהבות שלנו בילדות – גדולות, עזות ונצחיות. ילדות מתאהבות בכל מאוזן, ונוסכות אל תוך אהבתן את כל סיפורי האהבה שקראו עליהם בספרים או צפו בהם בסרטים.

האהבה של קוזט למרויס על רקע מתרסי המהפכה בצרפת של "עלובי החיים", ייסוריה של גירושה אבוט, גיבורת "אבא ארך רגליים", שמאוהבת עד כלות בגירוויס אבל בטוחה שפער המעמדות ביניהם בעוכריה, וההיסחפות של אליזבת בנט מ"גאווה ודעה קדומה" אחר מר דארסי הקר והיהיר – כל סיפורי האהבה האלה שבו את לבי והציבו לי את אמת המידה שעל פיה ידעתי שעלי להתאהב. ולא רק הגיבורות הבנות אהבו. גם הבנים אהבו. לורי היה מאוהב נואשות בגיו מ"נשים קטנות", והית'קליף מ"אנקת גבהים" – הוא כבר הציב סטנדרטים אחרים לגמרי של אהבה גדולה מהחיים. הית'קליף "שלי", אגב, היה טימותי דלטון, שכיכב במיני-סדרה שהופקה ב-1978 וכיכב לא פחות מכך בחלומותי. אבל לא הסתפקתי בחלומות. רציתי שיהיה לי הית'קליף משלי גם בחיים עצמם (אם אפשר, בלי הסוף הטרגי).

כשהתחלתי לכתוב את ספרי הראשון, "מבצע מנהטן", לא תכננתי לכתוב על אהבה. תכננתי לכתוב ספר אקשן – ספר שיעניק לילדים לא רק בידור מהנה בדמות עלילת ריגול מותחת ורוויית הרפתקאות, אלא גם יציב לפניהם את אחת הפנטזיות הגדולות של הילדות: המחשבה של

כל ילד שהוא, לבדו או עם חברים, יוכל להציל את העולם. אבל אל העלילה הזאת השתרבב סיפור אהבה כמעט בעל כורחי. גיא החכם וטוב הלב מתאהב בנועם המרדנית והכועסת, ובמהלך הספר יחסה כלפיו הולך ומתרכך, עד שגם היא מכירה באיכותיו ובחברות האמת שהוא יכול להעניק לה. בסוף הספר הם מתנשקים. הרומנטיקה כתבה את עצמה.

רק בסוף תהליך הכתיבה הבנתי שאני הקטנה, מפעם, דרשתי מעצמי של היום להוסיף לספר סיפור אהבה, ומכאן והלאה נהניתי מאוד לטלטל את גיבורי הסיפור הזה בים סוער של רגשות. והדרישה הזאת לא היתה רק דרישה פנימית שלי. קוראות וקוראים – כן, גם בנים – דיברו איתי לא פעם על סיפור האהבה בין גיא לנועם, ושאלו בדאגה מה יהיה עם רועי, הגיבור השלישי של "שליחות חשאית", והאם לנצח הוא יישאר בלי בת זוג.

"חבל שאני לא יכולה להציע לו חברות כי אני בת," כתבתי באותו יומן על אותו X יפה תואר

שנפשי דבקה בו. ככל שהיה ידוע לי אז, בנים היו אמורים להציע חברות לבנות, ולא להפך. ב"מבצע לונדון", הספר החדש בסדרה, ארגנתי לעצמי תיקון. דריה, החברה החדשה בצוות המרגלים הצעיר, מתאהבת עד מעל לראש ברועי הגבוה והחייכן. במהלך מעקב חשאי שהשניים מנהלים בין המחלקות השונות בכולבו "הארודס", דריה מפנטזת על המשפחה שהם יקימו יחד. ואז, כשהם עומדים על המדרגות הנעות, היא מעזה לפעול. "אני חייבת להגיד לך משהו," היא אומרת. "אני אוהבת אותך. אני אוהבת אותך ואני רוצה שנהיה חברים."

לי עצמי לא היה אומץ להציע כך חברות ל-X מהיומן. ואכן, לא היינו חברים. אבל נראה

שסבלי מהאהבה החד-צדדית לא האריך ימים. ב-23 ביולי 1980, כחודשיים אחרי הצהרת האהבה

ל-X, כתבתי ביומן: "הפסקתי לאהוב את X. עכשיו אני מחבבת את Y."